

УДК 340.115

ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА І ТЕХНОЛОГІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ

І. Шутак

*Івано-Франківський університет права
імені Короля Данила Галицького,
вул. С. Коновальця, 35, Івано-Франківськ, Україна, 76000,
e-mail: legaltechnique@gmail.com*

Висвітлено основні засади теорії та практики застосування юридичної техніки і технології. З'ясовано, що юридична техніка – це теоретико-прикладна юридична наука, предметом вивчення якої є закономірності раціональної юридичної діяльності зі створення, тлумачення та реалізації права. Юридичну технологію визначено як ресурсно-забезпечену складну юридичну діяльність, яка охоплює систему логічно взаємопов'язаних операцій, визначається рівнем розвитку правової системи суспільства.

Обґрунтовано, що до передумов і засобів забезпечення належного юридично-технічного та технологічного рівня нормативно-правових актів належать: розроблення та законодавче закріплення вимог і правил юридичної техніки та технології; розроблення комплексних прогнозних і планових актів стосовно розвитку законодавства.

Ключові слова: юридична техніка, технологія, нормативно-правовий акт, правова система, правотворчість.

Знання про юридичну техніку і технологію формують учені-теоретики і практики на основі вивчення правової дійсності, узагальнення досвіду юристів. У юридичній техніці та технології повною мірою показано взаємодію теорії та практики, фундаментального і прикладного знання.

Особливої актуальності набуває вивчення юридичної техніки та технології на цьому етапі, коли спостерігається розширення меж європейської міжнародної правотворчої діяльності. Таке розширення закріплюється в установчих документах міждержавних організацій і потребує від держави цілеспрямованої діяльності щодо забезпечення підготовки до впровадження результатів міжнародного правотворення в національне правове поле.

Скарбниця юридично-технічних знань для кожного представника юридичної професії є необхідною для виконання найбільш спільних завдань і персоналізованою стосовно завдань та функцій, що входять до посадової компетенції.

Питання юридичної техніки та технології не обділені увагою як української, так і закордонної науки. Їх висвітлено у працях: С. Алексєєва, В. Баранова, В. Буткевича, Н. Власенко, М. Буроменського, В. Карташова, Т. Кашаніної, Л. Луць, М. Марченка, Ю. Нички, І. Онищука, А. Піголкіна, Р. Ромашова, О. Скакун, М. Тіхомірова, Т. Хабрієвої та ін.

Мало досліджено питання співвідношення техніки та технологій правотворчої діяльності в сучасних правових системах, а це особливо актуально в контексті визначення оптимального співвідношення міжнародного і національного права, забезпечення належного їх взаємодії в загальному правовому полі. Адже порушення меж одного виду правотворчості іншим призводить до юридичних колізій, зниження рівня правового регулювання.

Мета наукової статті – розкрити основні засади теорії та практики застосування юридичної техніки і технології.

З правового погляду юридична техніка пов'язана зі створенням нормативно-правових актів, що утворює її головну і, мабуть, вихідну частину. Інший важливий її елемент – техніка правозастосовної діяльності.

Юридична техніка – теоретико-прикладна юридична наука, предметом вивчення якої є закономірності раціональної юридичної діяльності зі створення, тлумачення та реалізації права. У системі юриспруденції юридична техніка вирішує завдання систематизації знань про методи та прийоми юридичної діяльності, що формуються загальною теорією права, галузевими та прикладними юридичними науками [15, с. 25].

Основним критерієм класифікації видів юридичної техніки постають етапи правового регулювання (правотворчість, дія права, реалізація права). Отже можна виділити шість видів юридичної техніки: правотворча техніка; техніка опублікування нормативно-правових актів; техніка систематизації нормативно-правових актів; інтерпретаційна техніка; техніка реалізації права; правозастосовна техніка [2, с. 95].

Юридична технологія – це ресурсно-забезпечена складна юридична діяльність, яка охоплює систему логічно взаємопов'язаних операцій, визначається рівнем розвитку правової системи суспільства. Така юридична діяльність ґрунтується на знанні про оптимальну взаємодію юридичних, юридично-технічних і технологічних засобів, яке використовують для досягнення певних правових цілей і зумовлює певні юридичні наслідки. Операційне розмежування понять юридичної техніки і юридичної технології ґрунтується на розумінні юридичної діяльності, яку розглядають з погляду інструментальної характеристики, як єдності статичної (технічної) та динамічної (технологічної) сторін [7, с. 127].

У межах нормативного підходу юридичну технологію розуміють як певні правила (норми) юридичної діяльності. Так, М. Власенко юридичною технологією вважає порядок застосування та використання методів і прийомів підготовки та прийняття юридичного рішення як результату юридичної діяльності, що реалізується відповідно до принципів і прийомів технологічних операцій [16, с. 25].

Серед основних тенденцій міжнародної і національної правотворчості можна виділити звуження меж правотворчості у континентальному праві, завдяки чіткій регламентації в конституціях і законах компетенції правотворчих суб'єктів, якими є лише спеціальні уповноважені органи. Для держав загального (англійського) права межі правотворчості є ширшими завдяки нормотворчим повноваженням вищих судових органів. Водночас у скандинавській правовій системі межі національного правотворення ширші внаслідок правотворчих повноважень вищих судових органів, але одночасно вони звужені участю держав у нормативно-правовій уніфікації. Найвужчі межі національного правотворення у країнах-учасниках ЄС. Загалом у державах Європи, що належать до згаданих правових систем, простежується тенденція до звуження кордонів національної правотворчості [14, с. 178].

Юридичну техніку і технологію доцільно класифікувати за тими ж критеріями, за якими ділиться правотворчість. Оскільки за різновидом органів державної влади, уповноважених до правотворчості, виділяється парламентська, відомча і судова правотворчість, то і за критерієм виду органів державної влади необхідно виділяти парламентську, відомчу і судову юридичну техніку та технологію. Водночас юридичну техніку та технологію за способом надання актам правотворчості юридичної сили можна розмежувати на нормативно-правову, договірну, прецедентну, делеговану і санкціоновану юридичну техніку та технологію.

У межах парламентської правотворчої техніки та технології є законодавча та міжнародно-договірна техніка та технології. Органи виконавчої влади можуть

встановлювати нормативно-правові приписи щодо підзаконної, договірної, адміністративно-прецедентної, делегованої правотворчої техніки та технологій. Органи судової влади можуть провадити судову правотворчість використовуючи прецедентну і регламентну правотворчі технології [13, с. 4–5].

Різні чинники впливають на розвиток права, законодавства. До них належать економічні, політичні, соціальні, національні, ідеологічні, зовнішньополітичні чинники як своєрідні об'єктивні умови розвитку і зміни законодавства. У деяких випадках вони набувають рис правоутворювальних чинників, у них зароджується і проявляється об'єкт майбутнього законодавчого регулювання. Потрібно правильно оцінити цей об'єкт і вміло вибрати предмет, форми та методи правового регулювання [2, с. 149].

Важливе значення для розуміння змісту правотворчості має її класифікація. В юридичній літературі використовують різні підходи до класифікації правотворчості, використовують і різні критерії класифікації: суб'єкти, способи правотворчості, способи формування приписів, надання юридичної сили тощо. Зокрема за просторовим критерієм правотворчість поділяється на міжнародну і національну, що дає змогу виявити особливості цих видів правотворчості та встановити межі між ними з метою забезпечення гармонійності, збалансованості системи джерел права, ефективності правового регулювання суспільних відносин [5, с. 2].

Однією з ознак позитивного права є визначеність меж його дії: час, простір, коло суб'єктів. Наприклад, графіком дії нормативно-правових актів є початок, припинення та напрям дії. Водночас дія нормативно-правових актів у просторі обмежується територією держави та державним суверенітетом, тобто нормативно-правовий акт діє на тій території, на яку поширює свої повноваження правотворчий орган, що прийняв цей акт. Дія ж нормативно-правового акта щодо певного кола суб'єктів обмежується територією та правовим статусом особи. Межами правового впливу визнають інтереси особистості та суспільства. Метою правової системи є досягнення належного рівня правопорядку як необхідної умови функціонування суспільства [10, с. 205].

Нормотворчі, правозастосовні, правоохоронні та судові органи є неодмінною складовою частиною правових систем. Як сприйняття правових норм, так і їх тлумачення, реалізацію та застосування не можна розглядати безвідносно до тих органів, які встановлюють або застосовують. Визначальним чинником у назві «національна правова система» є наявність суверенної держави. Необхідно враховувати, що термін «правова система» вживають не тільки стосовно окремої держави (суспільства). Його використовують при характеристиці міждержавних утворень: правова система Ради Європи, правова система Європейського Союзу та інші. Зазначені системи є правовими системами інтегрованого характеру. У їхньому розпорядженні є різні шляхи впливу на національне законодавство. Отже, можна класифікувати правові системи за територією дії на національні, регіонально-континентальні (міждержавні), міжнародні [11, с. 330].

Засобами досягнення мети правової системи є діяльність суб'єктів права. До меж правового регулювання відносять: юридичні властивості суб'єктів права, юридичні властивості правових засобів, предмет правового регулювання, потреби й інтереси особистості і суспільства, принципи правової системи, системи права та системи джерел права, правотворчості, особливості юридичної практики. При цьому, під межами правового регулювання розуміють ті явища, які визначають соціальний простір, у якому може відбуватися, або відбувається правовий вплив на учасників суспільних відносин [3, с. 374].

Внутрішньодержавне право може бути визначене переважно через інструментальну (нормативну, регулятивну) підсистему правової системи. Таке розуміння викладено в ст. 2 Європейської конвенції про громадянство (1997 року), де внутрішнє законодавство розкривається через основні джерела (форми) права. До нього віднесено «всі види положень національної правової системи, включаючи конституцію, закони, постанови, укази, прецедентне право, звичайні правила і практику, а також правила, які виходять з міжнародних договорів, які мають обов'язкову силу» [11, с. 328].

Однією з якісних меж правотворчості в сучасних європейських правових системах є компетентний правотворчий суб'єкт, який провадить правотворчу діяльність у формі регламентованої, процедурної діяльності, закріплення в чинних джерелах права, об'єктивізацію результатів правотворчої діяльності. Такі форми відрізняються в континентальному, загалом і в скандинавському типі правових систем, а також у європейських міждержавних правових системах. Тому важливим при взаємодії міжнародного і національного права є вибір юридичних форм, як для міжнародної правотворчості, так і для національної, особливо тих, які функціонуватимуть у загальному правовому полі.

Правотворча діяльність у європейських правових системах континентального типу не є однорідною, а також особливості, притаманні кожній правовій системі. У ній можна виділити загальні ознаки, властиві правотворчості континенту загалом. Насамперед це стосується законотворчої діяльності, яка реалізується у всіх типах правових систем парламентами (органами законодавчої влади), за чітко визначеною в законодавстві процедурою, повноваженнями, предметною сферою і юридичною формою нормативно-правових актів. Що стосується підзаконної правотворчості, то особливості, характерні для конкретних типів правових систем, досить значні. Загальними є тенденції до збільшення кола суб'єктів підзаконної правотворчості, зростання питомої ваги підзаконних актів, а це перевагантажує правову систему і знижує ефективність правового регулювання [6, с. 89].

Основою дослідження техніки і технології в європейських правових системах континентального типу є загальнотеоретична модель правотворчої діяльності як різновиду юридичної діяльності правотворчого суб'єкта, спрямована на створення нормативно-правових приписів, їх зміни або скасування. Як і будь-яка інша юридична діяльність, правотворчість має внутрішню будову. Спрямованість правотворчості на створення нормативно-правових приписів дає змогу виділити наявність таких елементів: мета, суб'єкт, об'єкт, дія і результат. Для проведення належного аналізу правотворчості необхідно відзначити, що для правових систем континентального типу характерний високий рівень нормативної впорядкованості, наявність досконалої юридичної техніки. Постійною концептуальною основою для цих систем є чітке розмежування правотворчої, правозастосовної та діяльності з тлумачення норм права [6, с. 83].

Техніка і технологія правотворчості романо-германського типу правової системи свідчить про високий рівень нормативності, злагодженості, що забезпечує досягнення належного правопорядку. Натомість в англо-американському типі механізм правового впливу має середній рівень нормативності, який визначається поєднанням нормативних приписів як статутного, так і прецедентного права. А в релігійно-звичайному (традиційному) типі низький рівень нормативності пояснюється тим, що правові засоби регулювання часто замінюються неправомірними, а в деяких правових системах цього типу загальні правові засоби виконують функції спеціальних.

Техніка і технологія правотворчої діяльності групи скандинавських і латиноамериканських правових систем містить високий рівень нормативності. Ця технологія більш дієва завдяки існуванню різних форм об'єктивації норм права. Особливо ефективною вона є у скандинавських правових системах. У них досягнуто оптимальне поєднання ознак континентального та загального права, що своєю чергою, забезпечує оптимальне співвідношення в механізмі правового впливу як загальних, так і спеціальних правових засобів. Цим системам притаманна уніфікація законодавства. Їх зближення сприяє ефективності механізму правового регулювання та досконалості самих правових систем [4, с. 49].

Варто зазначити, що серед сучасних європейських правових систем скандинавська група, до якої належать Данія, Ісландія, Норвегія, Швеція і Фінляндія, є змішаною. Для неї характерні ознаки як континентального, так і загального права. Хоча у скандинавських правових системах і спостерігається ієрархічність нормативно-правових актів з панівною роллю законів і поділ на публічне та приватне право, однак судочинству притаманні ознаки, характерні для англійського права, і судова практика відіграє значну роль у системі джерел права. У скандинавських правових системах створено значну кількість уніфікованих законодавчих актів, особливо у сфері приватного права (зобов'язальне, деликтне, морське право, право інтелектуальної власності та ін).

Переважаючо для скандинавських правових систем характерна різноманітна система джерел права, суттєву роль у формуванні якої відведено правотворчій діяльності. Процес розвитку людства, необхідність вирішення загальнолюдських проблем викликали інтеграційні світові процеси. Їх результатом стало формування якісно нової інфраструктури, поява міждержавних об'єднань як універсального, так і регіонального характеру, провадження структурованих міжнародних суспільних відносин. Усе це сприяло появі на сучасному етапі розвитку нового типу правової системи – міждержавно-правової. Її поява об'єктивно визначена низкою таких закономірностей, як: розширення кола учасників міжнародних відносин, ускладнення та збільшення кількості міжнародних відносин, визнання багатьох людських проблем всесвітніми, глобальними. Особливого значення набуває науковий аналіз технології правотворчої діяльності міждержавно-правового типу.

Адже до основних тенденцій розвитку сучасних правових систем світу відносять: визнання пріоритету правового регулювання перед іншими способами впливу на поведінку людини; додержання міжнародно-правових норм; приведення у відповідність до міжнародно-правових норм національного законодавства. Останнє визнають головною умовою забезпечення міжнародного правопорядку [4, с. 49].

Юридична техніка і технологія та питання, пов'язані із функціонуванням системи нормативно-правових актів, потребують повноцінного правового врегулювання.

Питання узаконення вимог до юридичної техніки і технології в НПА допоможе вирішити міжнародний досвід. До прикладу, постановою Міжпарламентської Асамблеї держав-учасниць СНД 13.05.1995 року прийнято рекомендаційний акт «Про нормативно-правові акти держав-учасниць СНД». Не без його впливу в республіці Туркменістан прийнято закон «Про нормативно-правові акти» (18.07.1996 року), у Республіці Киргизстан – (01.07.1996 року), у Республіці Казахстан – (24.03.1998 року) [8, с. 25].

Використання порівняльно-правового методу дає зрозуміти специфіку вимог до юридичної техніки як національного і водночас універсального явища. В Японії ще у 1898 році було прийняте «Загальне положення про закони», в Болгарії «Закон про нормативні акти» існує з 29.03.1973 року, а в Угорщині діє «Закон про правотворчість» з 1987 року, відповідні документи є в Австрії, ФРН і США. У

1976 році Декретом Державної Ради Румунії затверджено «Загальну методологію законодавчої техніки», де перелічено основні категорії нормативних актів. В окремих суб'єктах Російської Федерації (Якутії (Соха), Тверській області, Ставропольському краї) діють закони про правові акти [8, с. 26].

Проект Закону України «Про нормативно-правові акти» від 21.01.2008 року та Пропозиції Президента України до Закону України «Про нормативно-правові акти» від 22 грудня 2009 року передбачали врегулювання вимог до юридичної техніки в НПА. Сутність наведеного Проекту полягає в тому, що Закон регулює суспільні відносини, пов'язані з розробленням НПА, їх прийняттям, набранням ними чинності, державною реєстрацією та обліком. Проект визначив систему, види, ієрархію НПА та встановив єдині вимоги до нормопроєктувальної техніки для всіх суб'єктів нормотворення [9].

III розділ Проекту Закону України «Про нормативно-правові акти» присвячено одному із видів юридичної техніки – техніці нормотворення та її загальним вимогам. У ньому зазначено, що проект НПА повинен: відповідати за обсягом регламентації визначеному в ньому предмету правового регулювання; не повторювати норм права, які містяться в інших НПА; не повторювати положень, які містяться в тексті цього проекту НПА; охоплювати положення, що належать до одного і того ж предмета правового регулювання; бути внутрішньо узгодженим, мати логічно побудовану структуру; бути ясным, чітким, зрозумілим, стислим, компактним та послідовним [9].

Відсутність Закону України про нормативно-правовий акт призводить до викривленого тлумачення норм права, що найбільш наочно виявляються у процесі застосування права. Закони пишуть не для юристів, а для звичайних людей, тому їх зміст повинен бути зрозумілий. Процес тлумачення відбувається переважно у свідомості людини у вигляді різних внутрішніх інтелектуально-вольових операцій (з'ясування вимог норм), які знаходять вираження зовні (роз'яснення) у вигляді інтерпретаційного акта, юридичної поради.

Акцентування уваги учених лише на такому виді юридичної техніки, як законодавча техніка на практиці може призвести до зниження ефективності правозастосовної та інтерпретаційної техніки. Існує потреба в розробці правозастосовної та інтерпретаційної техніки, корпоративної правотворчості, техніки і технології правового моніторингу, що дасть змогу удосконалювати правову матерію з моменту її задуму, на всіх етапах правозастосування, до втрати чинності.

До передумов і засобів забезпечення належного юридично-технічного та технологічного рівня нормативно-правових актів належать: розроблення та законодавче закріплення вимог і правил юридичної техніки та технології; розроблення комплексних прогнозних і планових актів стосовно розвитку законодавства; заходи щодо систематизації нормативно-правових актів; створення спеціалізованих органів, структур, підрозділів, а також реалізація спеціальних програм, покликаних сприяти забезпеченню належного юридично-технічного та технологічного рівня нормативно-правових актів. Варто розглянути питання про розробку та прийняття Закону України, зокрема «Про нормативно-правові акти».

Список використаної літератури

1. Иеринг Р. Юридическая техника. СПб., 1906. URL: <http://www.russiun-lawyers.ru/art.shtml>
2. Кашанина Т. В. Юридическая техника : учебник. 2-е изд., пересмотр. М.: Норма : ИНФРА-М, 2011. 496 с.
3. Луць Л. А. Загальна теорія держави та права : навч.-метод. посібник (за кредитно-модульною системою). К.: Атіка, 2007. 412 с.

4. Луць Л. А. Сучасні правові системи світу: навч. посібник. Львів: Юридичний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 247 с.
5. Ничка Ю. В. Межі європейської міжнародної та національної правотворчості : загальнотеоретична характеристика // Часопис Академії адвокатури України. №1. 2011. С. 1–6.
6. Ничка Ю. В. Правотворчість в європейських правових системах континентального типу : теоретичні та порівняльно-правові аспекти // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2010. №3. С. 82–89.
7. Онищук І. І. Техніка юридичного письма в нормативно-правових актах: монографія. Івано-Франківськ: Лабораторія академічних досліджень правового регулювання та юридичної техніки, 2014. 228 с.
8. Онищук І. І. Проблеми вдосконалення нормативно-правового регулювання вимог до юридичної техніки // Юридична Україна: [наук. журн.]. К.: Юрінком Інтер, 2011. № 6 (102). С. 22–27.
9. Про нормативно-правові акти: Проект Закону України від 21.01.2008 р. №1343-1. URL: www.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF11B011.html
10. Ромашов Р. А., Пархоменко Н. М., Легуша С. М. Теорія держави і права : навч. посібник / за заг. ред. проф. Р. А. Ромашова та старш. наук. співроб. Н. М. Пархоменко. К.: КНТ, 2007. 216 с.
11. Скаун О. Ф. Теорія права і держави: підручник. 3-тє видання. К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. 524 с.
12. Словарь терминов по теории государства и права : учеб. пособие / руков. авт. кол. Н. И. Панов. Харьков: Основа, 1997. 180 с.
13. Стецик Н. В. Деякі аспекти технології судової правотворчості / Н. В. Стецик // Часопис Академії адвокатури України. №1. 2011. С. 1–6.
14. Шутак И. Д. Соотношение технологий правотворческой деятельности в современных европейских правовых системах // Вестн. Волгогр. гос. ун-та. Сер. 5, Юриспруд., 2013. №2 (19). С. 174–179.
15. Шутак І. Д., Онищук І. І. Юридична техніка: навч. посібник для вищих навч. закл. Івано-Франківськ: Лабораторія академічних досліджень правового регулювання та юридичної техніки, 2013. 496 с.
16. Юридическая техника: учебное пособие / под. ред. член-корр. Т. Я. Хабриевой, проф. Н. А. Власенко. М.: Эксмо, 2010. 272 с.

References

1. Iering, R. (1906). *Juridicheskaja tehnika*. SPb. Retrieved from <http://www.russiunlawyers.ru/art.shtml>
2. Kashanina, T. V. (2011). *Juridicheskaja tehnika*. M.: Norma: INFRA-M, 496.
3. Luc', L. A. (2007). *Zagal'na teorija derzhavi ta prava*. K.: Atika, 412.
4. Luc', L. A. (2003). *Suchasni pravovi sistemi svitu: navch*. Lviv: Juridichnij fakul'tet LNU imeni Ivana Franka, 247.
5. Nichka, Ju. V. (2011) Mezhi yevropejs'koi mizhnarodnoi ta nacional'noi pravotvorchosti: zagal'noteoretichna harakteristika. *Chasopis Akademii advokaturi Ukraini. №1*, 2011. 1–6.
6. Nichka, Ju. V. (2010). Pravotvorchist' v yevropejs'kih pravovih sistemah kontinental'nogo tipu: teoretichni ta porivnjal'no-pravovi aspekti. *Naukovij visnik L'viv'skogo derzhavnogo universitetu vnutrishnih sprav. 3*, 82–89.
7. Onishchuk, I. I. (2014). *Tehnika juridichnogo pis'ma v normativno-pravovih aktah*. Ivano-Frankivs'k: Laboratorija akademichnih doslidzhen' pravovogo reguljuvannja ta juridichnoi tehniki, 228.
8. Onishchuk, I. I. (2011). Problemi vdoskonalennja normativno-pravovogo reguljuvannja vimog do juridichnoi tehniki. *Juridichna Ukraina*. K.: Jurinkom Inter, 6(102), 22–27.

9. Pro normativno-pravovi akti: Proekt Zakonu Ukraïni vid 21.01.2008 r. №1343-1. Retrieved from www.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF11B01I.html
10. Romashov, R. A., Parhomenko, N. M., Legusha, S. M. (2007). *Teorija derzhavi i prava*. R. A. Romashov, N. M. Parhomenko (Ed.). K.: KNT, 216.
11. Skakun, O. F. (2011). *Teorija prava i derzhavi*. K.: Alerta; CUL, 524.
12. Panov, N. I. (1997). *Slovar' terminov po teorii gosudarstva*. Har'kov: Osnova, 180.
13. Stecik, N. V. (2011). Dejaki aspekti tehnologii sudovoi pravotvorchosti. *Chasopis Akademii advokaturi Ukraïni, 1*, 1–6.
14. Shutak, I. D. (2013). Sootnoshenie tehnologij pravotvorcheskoj dejatel'nosti v sovremennykh evropejskikh pravovykh sistemah. *Vestn. Volgogr. gos. un-ta. Ser. 5, Jurisprud., 2(19)*, 174–179.
15. Shutak, I. D., Onishchuk, I. I. (2013). *Juridichna tehnika*. Ivano-Frankivs'k: Laboratorija akademichnih doslidzhen' pravovogo reguljuvannja ta juridichnoi tehniki, 496.
16. Habrievaja, T. Ja, Vlasenko, N. A. (2010). *Juridicheskaja tehnika*. M.: Jeksmo, 272.

*Стаття: надійшла до редакції 25.08.2016
прийнята до друку 20.10.2016*

LEGAL TECHNIQUE AND TECHNOLOGY: THEORY AND PRACTICE

I. Shutak

*Ivano-Frankivsk university of law
named after King Danylo Halytskij,
Konovaltsja Str., 35, Ivano-Frankivsk, Ukraine, 76000,
e-mail: legaltechnique@gmail.com*

Knowledge of legal techniques and technology is formed by scholars and practitioners based on the study of legal reality, the generalization of the experience of lawyers. The law-making technique reflects the interaction between theory and practice, fundamental and applied knowledge. Of particular urgency is the study of legal techniques and technologies at this stage, when there is expansion of the boundaries of European international law-making activities.

This extension is fixed in the constituent documents of intergovernmental organizations and requires the state to make deliberate efforts to ensure preparation for the implementation of international law in the national legal field. Treasury technical legal knowledge to each representative of the legal profession is necessary to perform the most common tasks and personalized in relation to the tasks and functions included in competence.

With legal the legal technique associated with the creation of legal acts that forms its main and perhaps the output part. Another important element is technique law enforcement. Legal technique – theoretical and applied legal science, which studies the regularities of rational legal work on the creation, interpretation and implementation of law. In the system of jurisprudence legal technique solves the problem of systematization of knowledge about methods and techniques of legal experience, formed the General theory of law, branch of applied and legal sciences.

The main criterion for the classification of legal technique are the stages of legal regulation (legislation, rights of action, realization of the right). Thus there are six types of legal technology: law-making technique; the technique of publication of normative legal acts, systematization of legal acts; interpretation technique; a technique of implementation of law; law-enforcement.

Legal technology is a resource provided complex legal activities which includes a system of logically interrelated operations, is determined by the level of development of legal system

of society. Such legal activity is based on knowledge about the optimal interaction of legal, legal-technical and technological means used to achieve certain legal objectives and entails certain legal consequences. The operational distinction between the concepts of legal technique and legal technology is based on the understanding of the legal activity that is considered from the point of view of instrumental characteristics, such as the unity of static (technical) and dynamic (process) aspects.

The absence of the law of Ukraine about normative legal act leading to a biased interpretation of the law that is most pronounced in the application of the law. The laws were written not for lawyers but for ordinary people. Therefore, their meaning should be clear. The process of interpretation occurs mainly in the human consciousness in the form of various internal intellectual and volitional operations (understanding of requirements), which find outward expression (explanation) in the form of the interpretation act, legal advice.

Keywords: legal technique, technology, legal act, legal system, lawmaking.